

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

Guidelines for Developing Digital Leadership of School Administrators under
the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5

ปณิดา สุภารมย์¹ และ กุลารบ ปุริสาร²

Panida Supharom¹ and Kularb Purisarn²

¹นักศึกษาด้านการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

¹Student in Educational Administration, Faculty of Education and Arts, Asian Graduate College

²Assistant Professor in charge of the Master of Education Program for Education Administration,
Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

อีเมล: psupharom@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

23 มกราคม 2566

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)

19 กุมภาพันธ์ 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

28 กุมภาพันธ์ 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานบุคคลโรงเรียน จำนวน 308 คน มาจากสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือเป็นแบบเลือกถามรูปแบบการตอบสนองแบบรายการ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของ

ผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล รองลงมา ด้านความรู้ดิจิทัล และด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งหมด 6 แนวทางหลัก ประกอบด้วย 26 แนวทางย่อยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ภาวะผู้นำดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The present study aimed 1) to investigate in the current situations, desirable situations and needs, 2) to investigate the digital leadership development guidelines of schools' administrators under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. The research was divided into 2 phases. In the first phase, a study of the current situations, desirable situations and needs of digital leadership development of schools' administrators, the sample was 308 consisted of schools' administrators and teachers who responsible for the head of personnel department come from a stratified random sampling. The tool is a dual-response form with .91 of reliability. The instrument used for data collection was Pair response questionnaire The statistics used were percentage, mean, standard deviation and need index. Phase 2 Guidelines for developing digital leadership of school administrators and assessed the guidelines by 3 experts obtained by purposive selection. The tool used is A semi-structured interview form and a suitable and feasibility assessment form for educational institute administrators' digital leadership development approach. The research findings revealed that 1) the current state of digital leadership of school administrators as a whole was at a moderate level. The desirable state of digital leadership of school administrators was at the highest level. Digital Leadership Needs of School Administrators Ranked in 3 order of importance, namely digital vision, followed by digital literacy and digital learning culture, respectively. 2) Digital Leadership Development Guidelines for Educational Institution Administrators consisted of 6 main approaches, consisting of 26 sub-approaches, which were at the highest level of suitability and at the highest level of feasibility.

Keywords: Guidelines to Development, Digital Leadership, School Administrators

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลนั้นส่งผลกระทบต่อการปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ตลอดจนทั้งการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและมีพลังมหาศาลต่อการเอื้อประโยชน์ในวิถีชีวิตประจำวันของผู้คน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ให้ขับเคลื่อนไปได้ ท่ามกลางสถานการณ์ วิกฤติ ซึ่งภาวะดังกล่าวกระทบต่อการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการและการจัดการ การเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมาก (ดาวรรุณณ ถวิลการ, 2564)

การศึกษาในยุคใหม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสอดรับแนวคิด การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โครงการนำทรัพยากรต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาการศึกษา ส่วนการศึกษาในยุคใหม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและกระบวนการจะต้องใช้ เครื่องมือหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

การขับเคลื่อนแผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. 2561-2565 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ใน การพัฒนาประเทศไทยสู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่มีพลวัต บนฐานของสังคมที่รู้คิด รู้เท่าทันและกำลังคนที่สามารถ ปรับตัวและสร้างโอกาสจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล โดยมียุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ พัฒนากำลังคนสู่ ยุคดิจิทัล ยกระดับภาคเศรษฐกิจสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ ขับเคลื่อนชุมชนสู่สังคมดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานรองรับนวัตกรรมดิจิทัล (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560)

ภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องมีความสามารถในการนำ องค์กรโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการบริหารบุคลากรและการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา อีกทั้งมีความสามารถในการทำความเข้าใจและใช้สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย นำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Gkuster, 1997) ตลอดจนสามารถอ่านและประมวล รายการสารสนเทศในรูปแบบของไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) หรือมัลติมีเดีย (Multimedia) ที่สามารถนำไปใช้งานได้ (Bawden, 2001)

จากการศึกษางานวิจัยของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้ให้ ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัลในบริบทของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่ แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยมี วิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดการศึกษาได้ อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน ส่วนชุตีรัตน์ กาญจนธงชัย (2562) ศึกษางานวิจัย เรื่องตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง การแสดงออกของผู้นำโดยสังเกตจากพฤติกรรมความสามารถในการมี

อิทธิพลเหนือผู้อื่นและจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ความรู้ความสามารถในด้านดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 256 โรงเรียน ก็ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลเช่นกัน จึงมีนโยบายกำหนดพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้อย่างชัดเจนและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเหลือแทบทุกภาระงาน และมีนโยบายอบรมความรู้ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามาปรับใช้ในสถานศึกษา นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้กำหนดนโยบายให้กับสถานศึกษานำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลนักเรียน ครูผู้สอน สถานศึกษา งบประมาณที่จำเป็นมาวิเคราะห์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการสรุปรายงานผลการสังเคราะห์รายงานตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี จำนวน 80 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.25 เมื่อเทียบสัดส่วนแล้วยังมีความต้องการพัฒนาให้อยู่ในระดับดีเลิศ และยังพบปัญหาอยู่บ้างสำหรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษา

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

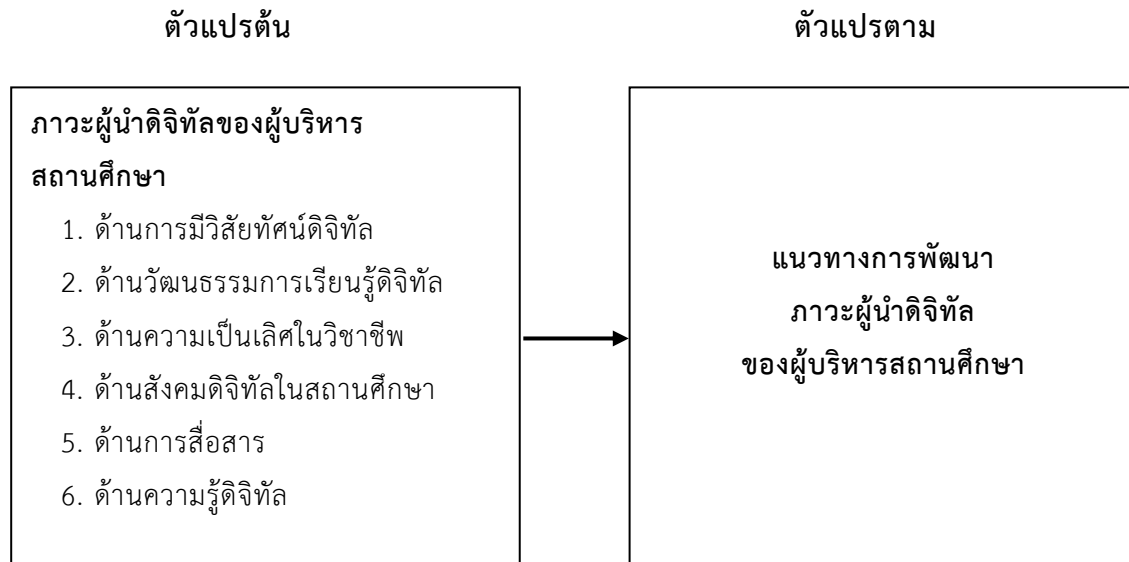
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของ American Institute for Research (2009) ; International Society for Technology in Education (2009) ; Hague & Payton (2010) ; Zhu (2014) ; Sheninger (2019) ; Joint Information Systems Committee (2014) ; Sullivan (2018) ;

จิณฉัตร ปะโคทั้ง (2561) ; สมศักดิ์ จีวัฒนา (2555) ; สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558) ; จักรกฤษณ์ สิริริน (2561) ; ปกรณ์ ลีสกุล (2561) ; ภาณุมาศ จันทร์ศรี (2562) แล้วนำมาสังเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 1,560 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานบุคคลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 308 คนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง Krejcie & Morgan (Krejcie and Morgan, 1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 แบบสอบถามเป็นแบบตอบสองคู่ (Dual – Response Format) ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอนแก่น เขต 5 ค่าคุณภาพเครื่องมือ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อตั้งแต่ 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .91

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้มาจากการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อแจ้งขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารโรงเรียน เพื่อแจ้งขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และนำมาหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 ของการวิจัยต่อไป

2. นัดหมายและขอสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 ท่าน ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและการปฏิบัติที่โดดเด่น มีวิธีปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อขอความร่วมมือในการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 5 ท่าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970) วิเคราะห์โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่ามีผลการศึกษาดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในภาพรวม

องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	2.78	0.43	ปานกลาง	4.84	0.28	มากที่สุด
2. ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	2.86	0.40	ปานกลาง	4.81	0.25	มากที่สุด
3. ด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพ	2.90	0.41	ปานกลาง	4.75	0.32	มากที่สุด
4. ด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา	3.13	0.44	ปานกลาง	4.80	0.26	มากที่สุด
5. ด้านการสื่อสาร	2.99	0.22	ปานกลาง	4.82	0.23	มากที่สุด
6. ด้านความรู้ดิจิทัล	2.83	0.28	ปานกลาง	4.83	0.27	มากที่สุด
รวม	2.92	0.36	ปานกลาง	4.81	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการความจำเป็นโดยรวม

องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	2.78	4.84	0.74	1
2. ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	2.86	4.81	0.68	3
3. ด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพ	2.90	4.75	0.64	4
4. ด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา	3.13	4.80	0.35	6
5. ด้านการสื่อสาร	3.00	4.82	0.60	5
6. ด้านความรู้ดิจิทัล	2.83	4.83	0.71	2
รวม	2.92	4.81	0.62	

จากตารางที่ 2 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพ ด้านการสื่อสารและด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีทั้งหมด 6 แนวทางหลักประกอบด้วย 26 แนวทางย่อย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาให้ผู้บริหารสร้างวิสัยทัศน์ให้เกิดขึ้นกับองค์กร โดยการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษา 2) ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อให้บุคลากรร่วมกันกำหนด นโยบายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีเป้าหมายในการพัฒนาองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน 3) ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัล เห็นมุมมองใหม่ ๆ 4) ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่าย และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแนวคิดด้านดิจิทัล และ 5) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการจัดหา และค้นหาข้อมูลใหม่ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน

2. ด้านความรู้ดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการศึกษา รวมไปถึงนำดิจิทัล เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หาแหล่งข้อมูลเพื่อพัฒนาให้ตนเองมีความรู้ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงบนโลกดิจิทัล 3) ผู้บริหารมีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจเข้าใจและสามารถนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการแบ่งปันและส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าใจในการใช้ดิจิทัล และ 4) ผู้บริหารส่งเสริมการจัดหาแหล่งข้อมูลที่ดี หรือมีแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเห็นมุมมองที่หลากหลาย

3. ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจในการขับเคลื่อนในการพัฒนาการศึกษา 2) ผู้บริหารควรมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงพร้อมที่จะปรับตัวได้ทุกสถานการณ์ และ 4) ผู้บริหารควรสำรวจความต้องการของบุคลากรและนักเรียน เพื่ออำนวยความสะดวก จัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

4. ด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพ มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี โดยการศึกษาเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องด้วยการฝึกฝน อบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยี 2) ผู้บริหารควรรับฟังและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของการจัดการศึกษา กำหนดแนวทางแก้ไขด้วยการส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัย พร้อมทั้งใช้กระบวนการวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน 3) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้และนวัตกรรมจากการศึกษาดูงาน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 4) ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนการบริหารงบประมาณในด้านสื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และ 5) ผู้บริหารควรวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

5. ด้านการสื่อสาร มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร และสร้างบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในหน่วยงาน 2) ผู้บริหารมีการสื่อสารที่เป็นการแสดงความคิดเห็น มีความระมัดระวัง มีความจริง และมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็น 3) ผู้บริหารมีการสื่อสารโดยใช้ภาษาที่เหมาะสม ไม่แสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง ให้เกียรติต่อบุคคลที่ทำการสื่อสาร 4) ผู้บริหารมีการสื่อสารทั้งด้านการพูดหรือการแสดงออกทางกายควรทำอย่างสุภาพ เหมาะสมกับคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีเจตนาที่ดี มุ่งไปสู่การพัฒนางาน ไม่สื่อสารให้เกิดผลทางลบ และ 5) ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อสื่อสาร ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

6. ด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม 2) ผู้บริหารมีการสร้างความเท่าเทียมโดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าสู่เทคโนโลยีดิจิทัล และ 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนรู้จักวิธีป้องกันข้อมูลตนเองและการใช้งานที่ต้องคำนึงถึงสุขภาวะของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.92 ส่วนรายด้านพบว่า ระดับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลมากที่สุด คือ ด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการสื่อสาร ด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพ ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านความรู้ดิจิทัลและด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.81 ส่วนรายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านการสื่อสาร ด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลและด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพตามลำดับ เมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับขององค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในวิชาชีพ ด้านการสื่อสารและด้านสังคมดิจิทัลในสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านและปรับตัวเข้าสู่โลกในยุคดิจิทัล ครูและผู้บริหารล้วนมีความมุ่งหมายที่จะบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้เพื่อทำงานภายใต้วิถีปกติใหม่ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำดิจิทัลซึ่งจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับดาวรรุวรรณ ฤวิการ (2564) ที่กล่าวว่าผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเรียกว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการ มีความคิดที่กว้างไกลและทันสมัย มีวิสัยทัศน์ด้านการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการศึกษาโดยบูรณาการไปใช้ในห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวาลิกา รักยินดี และพิชญภา ยืนยาว (2562) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำยุคดิจิทัลที่ดีจะต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถนำพาองค์กรให้ดำรงอยู่และแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีภาวะผู้นำที่เป็นความสามารถในการสร้างอิทธิพลต่อบุคคลอื่น รู้เท่าทันเทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของ McLeod (2007) ที่เสนอว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนว่าโรงเรียนจะนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร โดยสร้างแรงกระตุ้นให้คนในองค์กรร่วมกันจนเป็น

วัฒนธรรมและสร้างสังคมดิจิทัลให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฤดี ศิริ, ชาญวิทย์ หาญรินทร์และวัชร ช่างบุญเรือง (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่าการศึกษาสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทินกร บัวชู (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลประกอบด้วยวิสัยทัศน์ การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวช เชาวันเกษม (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีทั้งหมด 6 แนวทางหลัก ประกอบด้วย 26 แนวทางย่อย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนทั้งประถมศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา และมัธยมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้วิจัยนำข้อเสนอระยะที่ 1 ผสมกับข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 รวมถึงการวิเคราะห์บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับทิศทางการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ทำให้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญ์พิมล สุนทวงค์ (2565) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา มหาสารคามด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสื่อสาร ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านความร่วมมือตามลำดับและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธรรณัฐ รถมทอง (2565) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อ.เมืองฯ จ.ภูเก็ต พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต บ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธัญญา พรปทุมชัยกิจ (2564) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน และ วันชัย สุขตาม (2562) เสนอว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในยุคเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถมีภาวะผู้ครอบคลุมทั้งด้านการรับรู้ มีความสามารถในการปรับตัว ยอมรับทางวัฒนธรรมและการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการสร้างความคิดให้กับค่านิยมดิจิทัล กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และทิศทางดิจิทัลของสถานศึกษา สร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัล และลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์แผนงานที่วางไว้

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความต้องการด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลมากที่สุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะจะเป็นพื้นฐานการจัดการศึกษาในโลกยุคดิจิทัลในระดับสถานศึกษาและสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการศึกษา

1.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการอบรม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดภาวะผู้นำดิจิทัลอันจะเกิดประโยชน์ต่อระบบการศึกษาและผลักดันเป็นนโยบายเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นหลักสูตรจัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสามารถพัฒนาได้ตรงตามการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ สิริริน. (2561). *ภาวะผู้นำตัวใหม่: ภาวะผู้นำ ICT*. สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2565, จาก http://web.facebook.com/EadInnoNews/post/1642173849204/?_rdc=1&_rdr.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*.
- อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- ชูติรัตน์ กาญจนธัญชัย. (2562). *ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- ณัฐธัญญา พรพทุมชัยกิจ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(2), 50-64.
- ดาวรรณ ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทินกร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 9(1), 286-294.
- ปกรณ ลีสกุล. (2561). *Leadership in digital ear : ภาวะผู้นำในโลกดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2565, จาก <https://today.line.me/th/pc/article/Leadership+in+digital+Ear>:
- พิชญ์พิมล สุนทวงค์. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ภาณุมาศ จันทร์ศรี . (2562). *โมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา: การวิจัยผสมผสานวิธี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- รัฐนันท์ รถทอง. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อ.เมืองฯ จ.ภูเก็ต*. *วารสารรอยแก่นสาน*, 6(11), 76-87.
- รุ่งฤดี ศิริ, ชาญวิทย์ หาญรินทร์และวัชรีย์ แสงบุญเรือง. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาทักษะความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12 (3), 1-16.
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). *ภาวะผู้นำการดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- วันชัย สุขตาม. (2562). *การเสริมสร้างความสามารถภาวะผู้นำดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในยุคเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล*. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 1(2), 63-75.

- วาลิกา รักยินดี และพิชญภา ยืนยาว. (2562). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 11* (11-12 กรกฎาคม 2562 หน้า 1661-1670). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมศักดิ์ จีวัฒนา. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรทางการศึกษสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน Constructing ICT leadership indicators for personnel in basic education institutions.* สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ/artiw/50751/42000>.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560). *แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ.2561-2565*. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.depa.or.th/storage/app/media/file/depa-Promotion-Plan-Book61-65.pdf>.
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4), 216-224.
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภาวช์ เขาวนเกษม. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- American Institute for Research. (2009). *Evaluation of the school technology leadership initiative: external evaluation report*. Washington DC: American Institutes of Research.
- Bawden, D. (2001). Information and digital literacies: a review of concepts. *Journal of Documentation*, 57(2), 218-259.
- Cronbach. Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing* (3rd.ed). New York: Harper & Row.
- Gkuster, P. (1997). *Digital literacy*. New York: John Wiley.

- Hague, C. & Payton, S. (2010). *Digital literacy across the curriculum*. Bristol: Future lab.
- International Society for Technology in Education (ISTE) (2007): Advancing Digital Age Learning. Iste.org.
- Joint Information Systems Committee. (2014). *Developing digital literacies*. Retrieved July 10, 2022, from <https://www.jisc.ac.uk/guides/developing-digital-literacies>.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(1), 607-610.
- McLeod, S.A. (2007). *Maslow's hierarchy of needs*. Retrieved December 2, 2022, from www.simplypsychology.org/maslow.html.
- Sheninger, E. (2019). *Pillars of digital Leadership*. Retrieved July 10, 2022, from <https://Leadered.com/pillars-of-digital-leadership/>.
- Sullivan, L. (2018). *8 skills every digital leader need*. Retrieved July 15, 2022, from <https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-every-digital-leader-need>.
- Zhu, P. (2014). *Five key elements in digital leadership*. Retrieved July 3, 2022, from <https://futureofcio.blogspot.com/2014/10/digital-leadership-effectiveness.html>.